

8.12.2020

Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus 2019

Eduskunta
Tarkastusvaliokunnan kuuleminen

Hannu Takkula
Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
jäsen

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

- Euroopan tilintarkastustuomioistuin on **Euroopan unionin riippumaton ulkoinen tarkastaja**.
- **Sen tehtävänä** on kehittää osaltaan EU:n hallintoa ja varainhoitoa, edistää tilivelvollisuutta ja avoimuutta sekä toimia EU:n kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana
- Tilintarkastustuomioistuin sijaitsee **Luxemburgissa**. Siellä työskentelee tarkastus-, tuki- tai hallintotehtävissä noin **900** henkilöä, jotka edustavat kaikkia EU:n kansallisuuksia.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Vuosikertomus 2019

Yleiset havainnot

Vuosikertomus 2019 – Yleiset havainnot

Tarkastuslausuman kolme elementtiä: tilit, tulot ja menot

1. TILIT - Puhdas lausunto Euroopan unionin **vuoden 2019 tilien luotettavuudesta**.

→ Eli tilinpäätös antaa **oikean ja riittävän kuvan** EU:n taloudellisesta tuloksesta ja varoista/veloista vuoden lopussa.

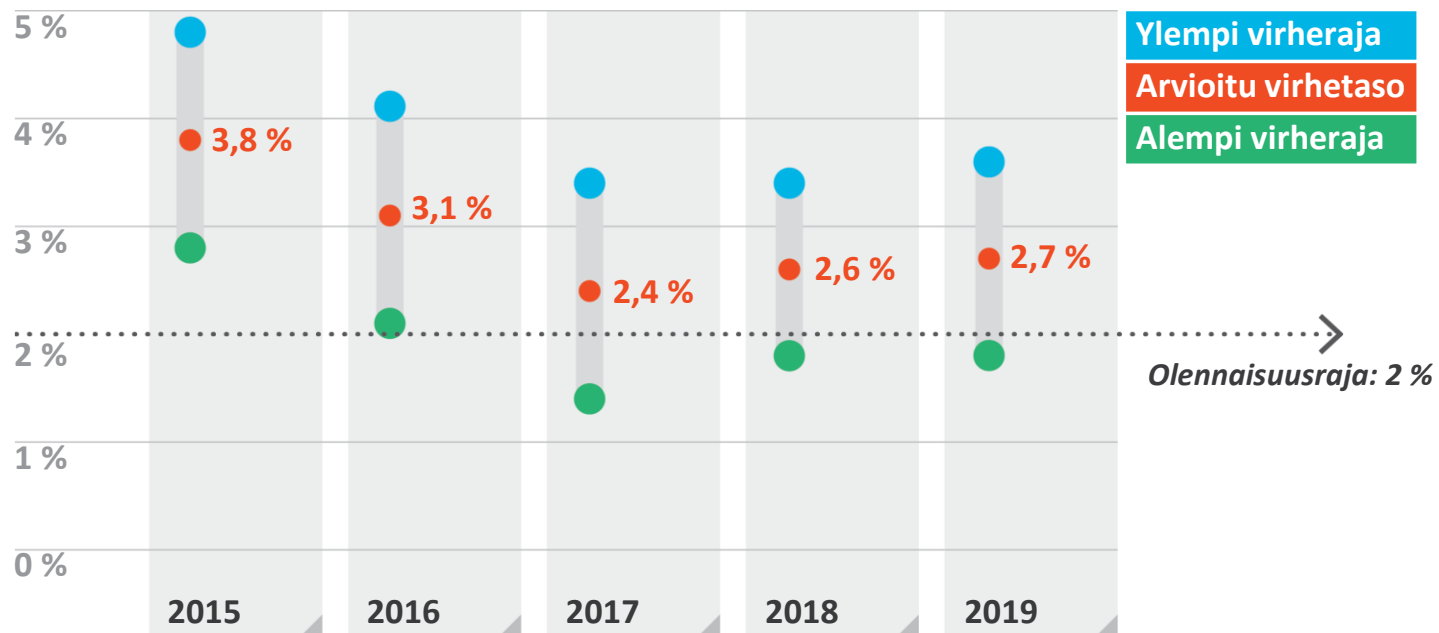
2. TULOT - kokonaisuutena tarkasteltuna EU:n budjetin tulot ovat **lailliset ja sääntöjenmukaiset**.

...mutta

3. MAKSUJEN osalta annamme **kielteisen** lausunnon.

- ✓ Kolmena edellisenä vuonna annoimme varauman sisältävän lausunnon (havaitut ongelmat eivät ulottuneet (niin) laajalle).
- ✓ **Kielteinen lausunto** on osoitus laajalle levinneistä ongelmista
- ✓ Mita tarkoittaa "laajalle levinneet ongelmat" / "laajalle ulottuva virhetaso"?
 - Yli puolet (53%) tarkastetuista maksuista oli suuririskisiä. Niissä arvioitu virhetaso oli 4,9 prosenttia.
 - Kaikkien EU:n budjetista suoritettujen **maksujen arvioitu virhetaso** oli 2,7 prosenttia (vuonna 2018 = 2,6 % ja vuonna 2017 = 2,4 %).

Arvioitu virhetaso (2015–2019)

Yleiset havainnot: maksutapahtumat (1)

Erilaisilla menotyypeillä on selkeästi erilaiset riskit:

Suuririskiset menot:

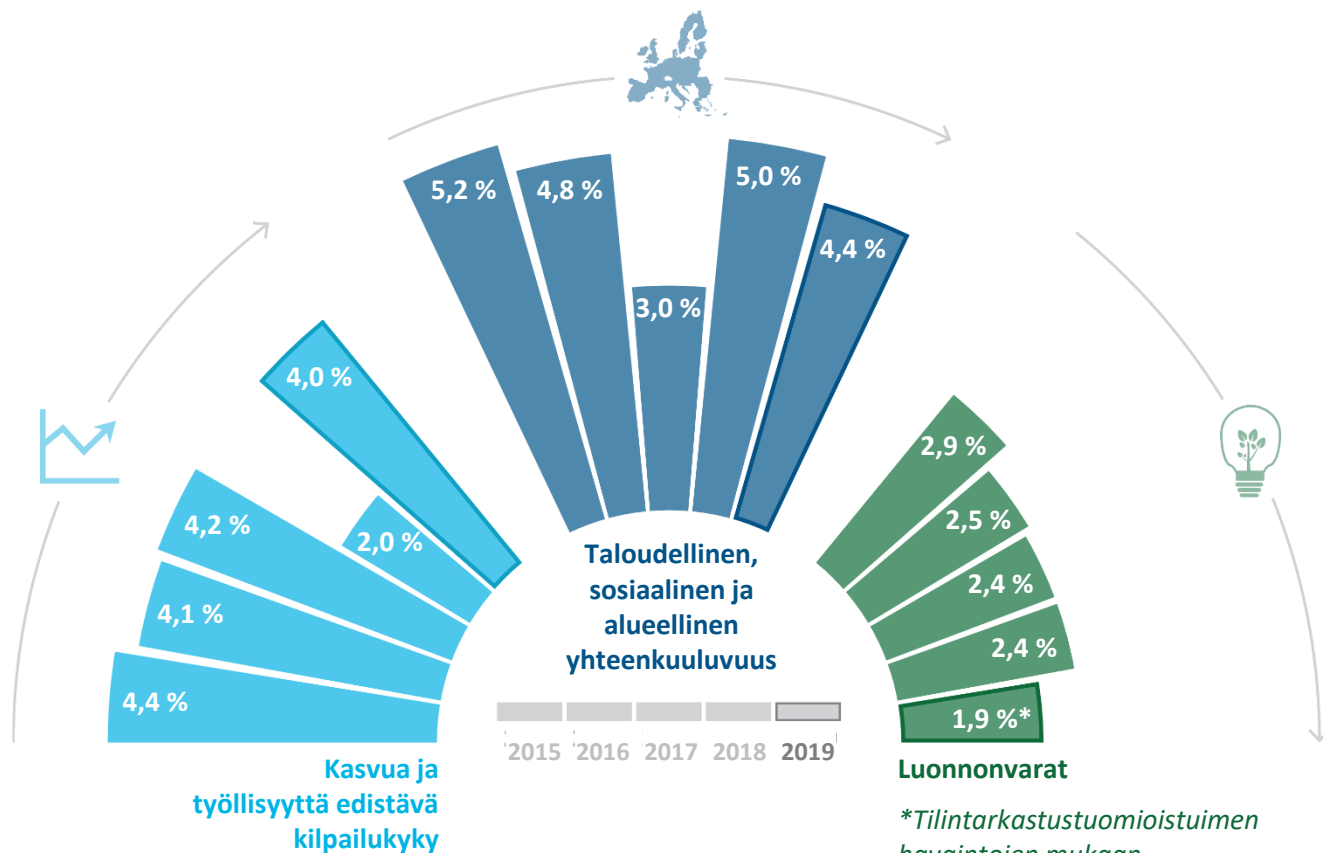
- lähinnä **kulujen korvaamiseen perustuvat maksut**, joissa EU korvaa eri toimintojen tukikelpoisia kuluja. Näissä säännöt ovat mutkikkaampia.
- Yleisimmät virheet **suuririskisissä menoissa** olivat:
- Koheesioalalla: tukeen oikeuttamattomat hankkeet ja sisämarkkinasääntöjen rikkominen (erityisesti julkisia hankintoja koskevat säännöt)
- Maaseudun kehittämisen, ympäristö- ja ilmastotoimien alalla: tukeen oikeuttamattomat edunsaajat, toimet tai kulut
- Tutkimusalalla: tukeen oikeuttamattomat kulut
- Ulkoisten toimien alalla: julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamatta jättäminen, sääntöjenvastaiset avustusten myöntämismenettelyt
- 53% tarkastetuista maksuista oli suuririskisiä. Niissä arvioitu virhetaso oli 4,9 %.

Yleiset havainnot: maksutapahtumat (2)

Vähäriskiset menot:

- ✓ lähinnä **tuki- tai muihin oikeuksiin perustuvat maksut**, jotka suoritetaan, kun edunsaajat täyttävät tietyt (vähemmän mutkikkaat) ehdot. Näitä maksuja ovat esimerkiksi opiskelija- ja tutkimusapurahat, viljelijöille maksettavat suorat tuet sekä EU:n henkilöstön palkat ja eläkkeet.
- ✓ Vähäriskisten menojen arvioitu virhetaso oli alle kahden prosentin olennaisuusrajan. Näitä maksuja oli 47 prosenttia tarkastuksen perusjoukosta.

Tilintarkastustuomioistuimen arviot virhetasoista kolmella suurimmalla menoaloilla (2015–2019)

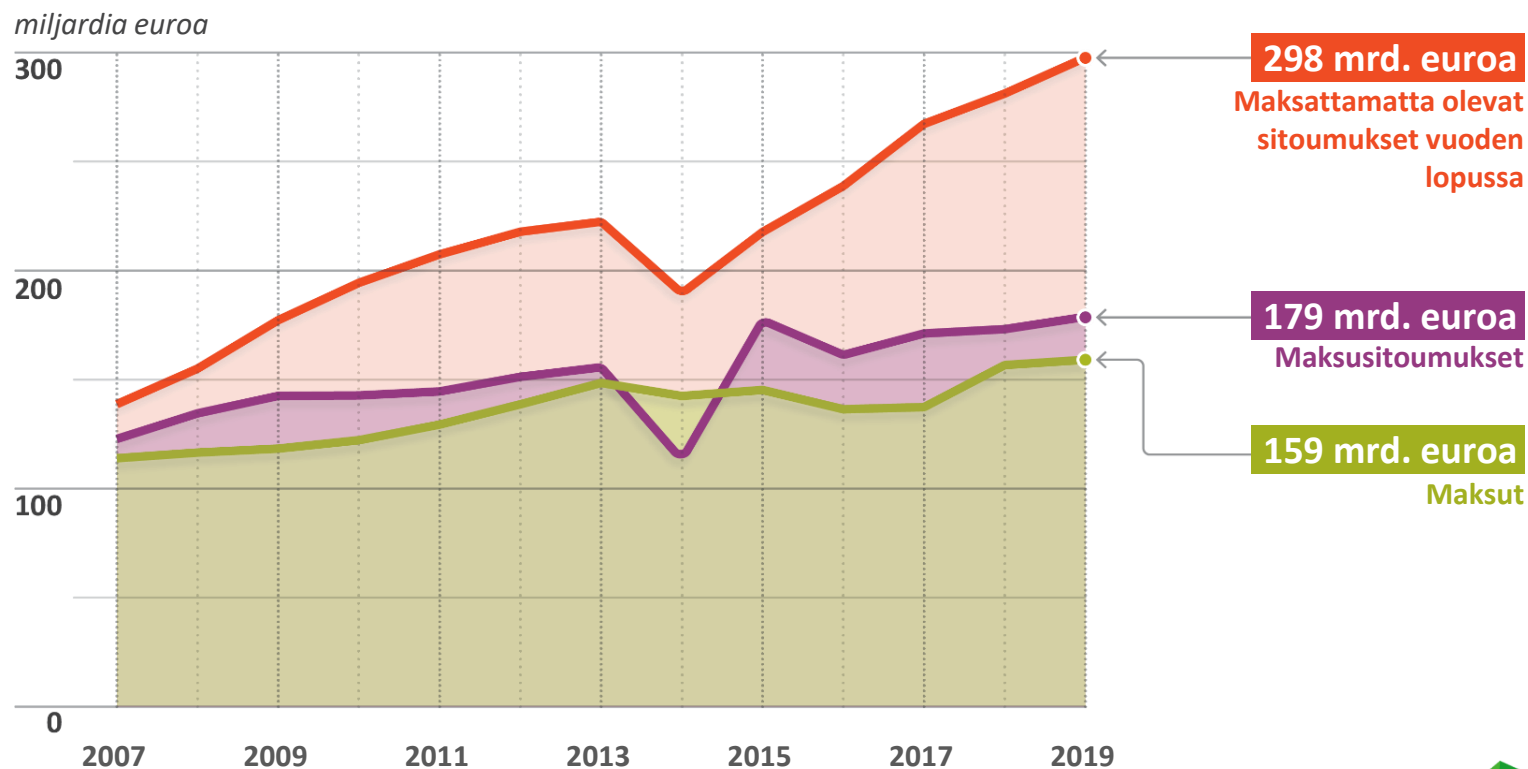

Huom. Arvioitu virhetaso perustuu kvantitatiivisesti ilmaistavissa oleviin virheisiin, jotka tilintarkastustuomioistuin on havainnut tekemänsä tarkastustyön, erityisesti tapahtumaotoksen testauksen yhteydessä. Tilintarkastustuomioistuin poimii kyseisen otoksen ja arvioi virhetason vakioitujen tilastotieteellisten menetelmien avulla (ks. vuosikertomus varainhoitovuodelta 2019, 1. luvun liite 1.1).

Yleiset havainnot: varainhallinto (1)

Maksattamatta olevat sitoumukset (RAL)

- Määrä on jatkanut kasvuaan; oli vuoden 2019 lopussa 298 mrd euroa.

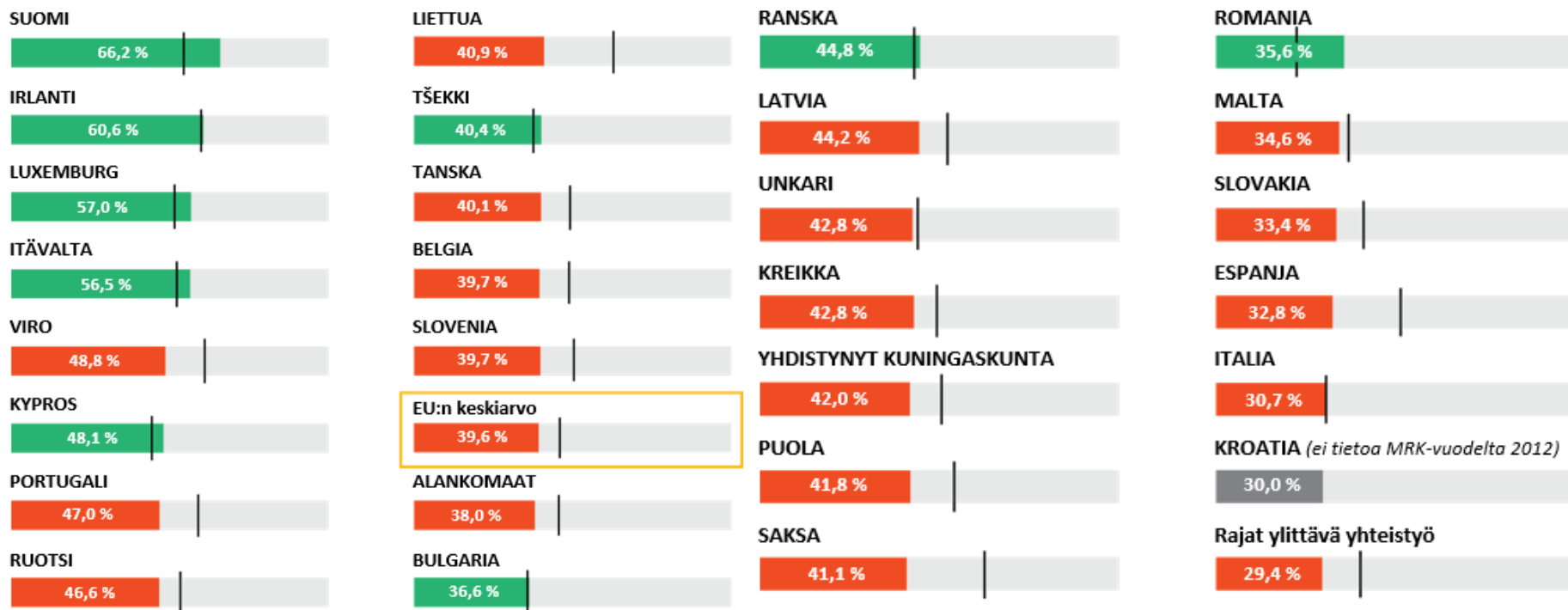
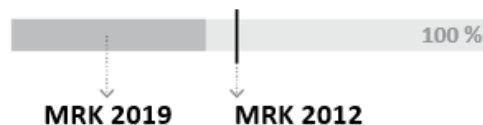

Yleiset havainnot: varainhallinto (2)

Rakennerahastojen kumulatiivinen käyttöaste vuoden 2019 lopussa oli alempi kuin edellisen ohjelmakauden aikana (maksettu vain 40 prosenttia).

Määrärahojen käyttöasteen vertailu
MRK-vuosien 2019 ja 2012 välillä

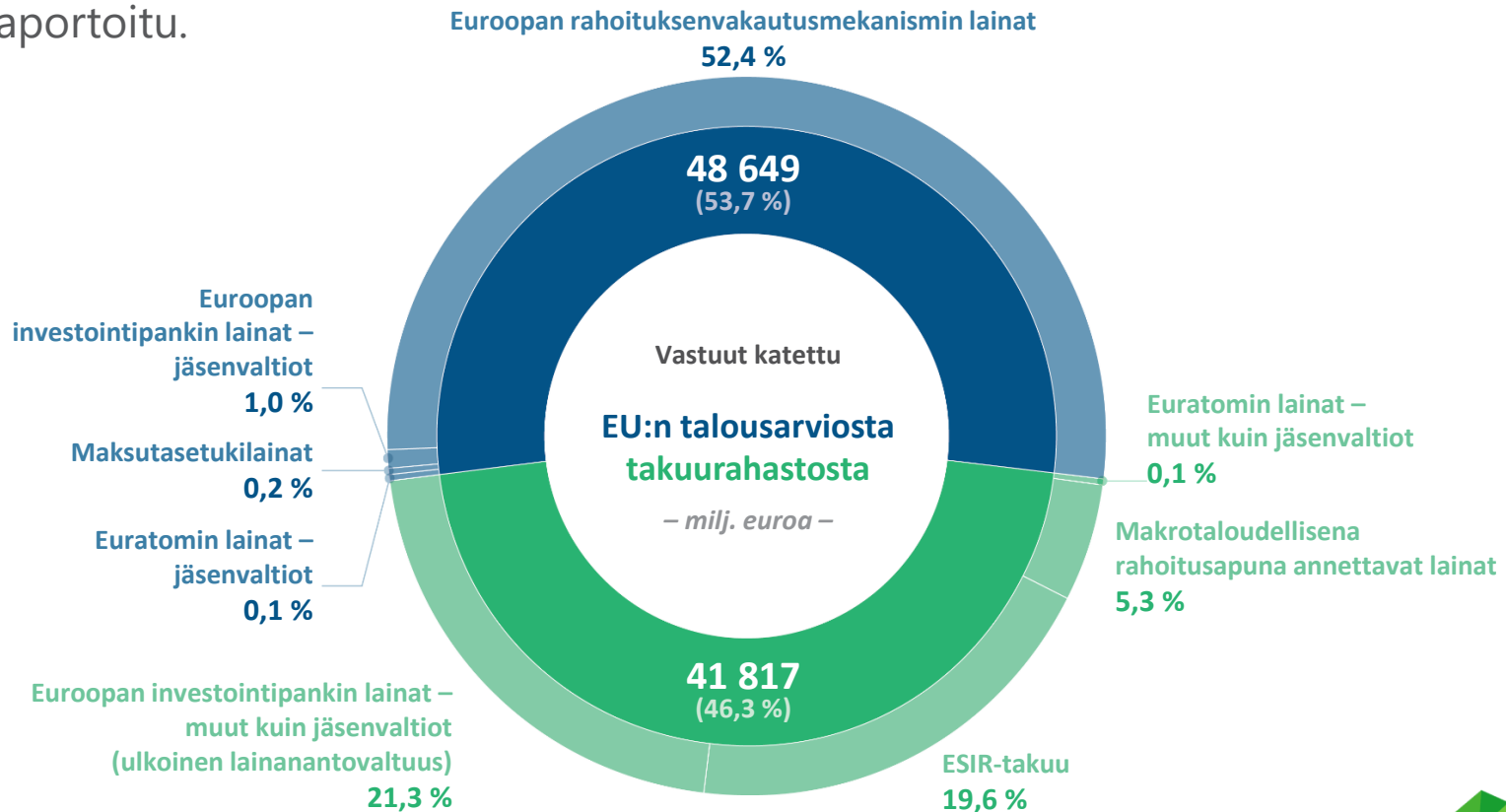
■ Suurempi ■ Pienempi

Yleiset havainnot: varainhallinto (3)

EU:n budjettiin kohdistuvat vastuut (90,5 mrd euroa)

- Raportoinnin tulisi sisältää kaikki budjettiin kohdistuvat lainat ja muut rahoitustoimet.
- Euroopan strategisten investointien rahaston vastuuta (17,7 mrd euroa) ei oltu raportoitu.

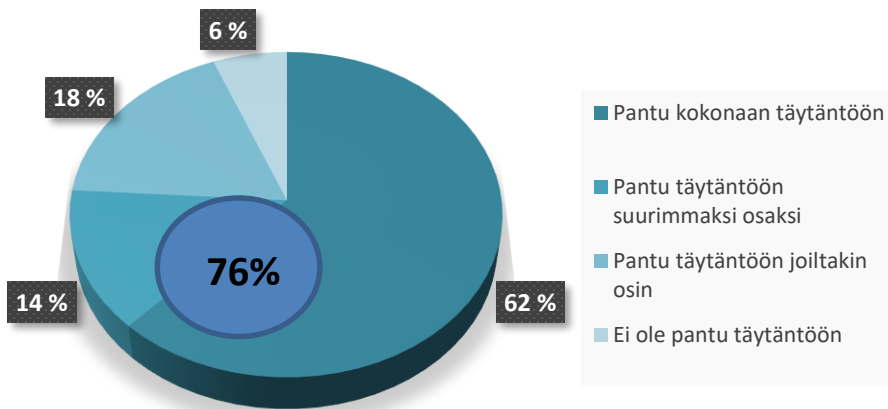
Varainhallintoon liittyen ETT suosittaa, että komissio:

- seuraa tiiviisti *maksutarpeita* ja varmistaa sen, että maksumäärärahoja on riittävästi käytettävissä niiden poikkeuksellisten tarpeiden kattamiseksi, jotka johtuvat Covid-19-kriisistä
- sisällyttää *kaikki laina- ja takaustoimiin liittyvät riskit* – myös ESIR-takuurahastosta aiheutuvat riskit – raportteihinsa, jotka koskevat EU:n budjettiin kohdistuvia vastuita

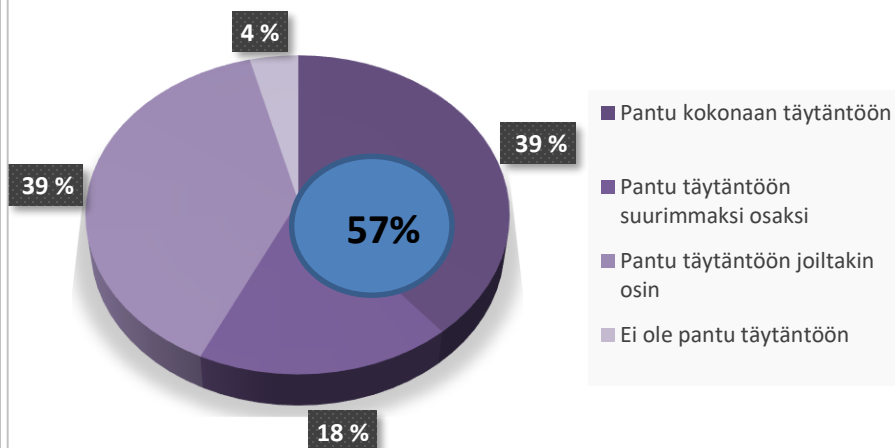
Yleiset havainnot: suositusten täytäntöönpano

- Tilintarkastustuomioistuimen suositusten perusteella oli usein ryhdytty erityisiin korjaaviin toimenpiteisiin.
- Vuonna 2019 analysoimme suositukset, jotka oli esitetty vuoden 2015 vuosikertomuksessa ja erityiskertomuksissa.

Erityiskertomusten suositukset

Vuosikertomuksen suositukset

Tarkastustyön aikana ilmenneet petosepäilyt

ETT raportoi Euroopan unionin petostentorjuntavirastolle (OLAF) kaikista tarkastustyön aikana havaituista petosepäilyistä.

- Petosten ehkäisemisessä ja havaitsemisessa päävastuu varoja hallinnoivilla tahoilla
- Vuosikertomuksen 2019 yhteydessä tarkastimme 747 tapahtumaa. Niiden joukossa oli *yhdeksän* petosepäilytapausta, jotka tilintarkastustuomioistuin ilmoitti OLAFille.
- Laajemmin vv.2016-19: *vuosikertomus, EKR, virastot, erityiskertomukset:*

Vuosi	OLAFille ilmoitetut tapaukset	Johtaneet OLAFin tutkintaan
2016	11	4
2017	13	8
2018	9	2
2019	9	6

Tiivistettynä:

- Kielteinen tarkastuslausumamme (maksujen osalta) johtuu ennen muuta siitä, että suuririskisten menojen osuus on kasvanut ja on nyt selvästi yli puolet kaikista menoista.
- Kielteinen tarkastuslausumamme on muistutus siitä, että *kaikessa EU:n varainkäytössä on sovellettava selkeitä ja yksinkertaisia sääntöjä.*
- Kielteinen tarkastuslausumamme on muistutus myös siitä, että Covid-19-kriisin lieventämiseksi sovittua rahoituspakettia on hallinnoitava tehokkaasti. Paketin myötä EU:n menot lähivuosina lähes kaksinkertaistuvat.
- Komissiolla ja jäsenvaltioilla on vastuu siitä, että EU:n varainkäyttöä hallinnoidaan moitteettomasti ja tehokkaasti.
- Koheesiopolitiikan varoja on käytetty erittäin hitaasti. Osa jäsenvaltioista oli käyttänyt v. 2019 lopussa alle kolmanneksen niille (kaudelle 2014-20) osoitetuista varoista.
- Maksamatta olevien sitoumusten määrä paisunut edellä mainitun seurauksena 298 mrd euroon.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Kysymyksiä?

Yhteystiedot

Hannu Takkula

Jäsen

+352 4398 47282

hannu.takkula@eca.europa.eu

Euroopan tilintarkastustuomioistuin
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg

eca.europa.eu

eca-info@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN